Атырауская область

Фонд Евразия Центральной Азии

Орталық Азияның Еуразия Қоры

Eurasia Foundation of Central Asia

Программа развития социального предпринимательства «Жаркыра»

Жарқыра» әлеуметтік кәсіпкерлікті дамыту бағдарламасы

“Zharkyra” Social entrepreneurship development program

Задача: поддержка инновационных социальных инициатив, направленных на обеспечение устойчивых предпринимательских решений социальных, экономических и экологических проблем общественности города Атырау и области.

Цель 1: предоставить возможности для общественности поиска инновационных решений социально-экономических проблем с помощью кампании информирования общественности о социальном предпринимательстве.

Цель 2: оказывать образовательную, финансовую и консультационную поддержку начинающим социальным предпринимателям в реализации новых инициатив, направленных на решение социальных проблем общества.

Мақсаты: Атырау қаласы және Жылыой аудандарындағы әлеуметтік, экономикалық және экологиялық мәселелерді шешудің кәсіпкерлік жолдарын қамтамасыз етуге бағытталған инновациялық әлеуметтік бастамаларға көмек көрсету.

1-міндеті: әлеуметтік кәсіпкерлік бойынша жүргізілетін қоғамдық ақпараттық кампанияның көмегімен әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешудің инновациялық жолдарын табуда жергілікті қауымдастықтардың мүмкіндіктерін кеңейту.

2-міндеті: қоғамның әлеуметтік мәселелеріне жауап ретінде жаңа бастамаларды қолға алған кәсіпкерлерге қажетті ақпараттық, қаржылық және консультациялық қолдау көрсету.

Purpose: Promote innovative social initiatives focused on providing sustainable entrepreneurial solutions to social, economic and environmental problems of communities in Atyrau city and oblast.

Objective 1: Empower local communities to find innovative solutions to socioeconomic problems through a public information campaign on social entrepreneurship.

Objective 2: Provide educational, financial and consulting support to aspiring social entrepreneurs to launch new initiatives which respond to social problems in their communities.

В 2019 году в начальном конкурсе было получено 48 заявок и экспертный комитет, включающий в себя и представителей ТШО, отобрал авторов 25 лучших концепций. Для полуфиналистов Фонд Евразия Центральной Азии провел бизнес-тренинги по маркетингу, финансам, стратегическому планированию и публичным выступлениям. Также участники получили помощь консультантов при составлении бизнес-планов.

После обучающих курсов 20 полуфиналистов конкурса презентовали свои социальные проекты экспертному комитету. Победителями 2019 года стали:

Победители:	Населенный пункт	Поддержка от программы	Социальная идея
1. Кошанова Дина	Атырау	Профессиональная стажировка	Франшиза детской школы программирования «Элемент», первая в г. Атырау. Взаимодействует с благотворительным фондом и с их помощью принимает в школу детей из уязвимых групп.
2. Ибраев Елдос	Атырау	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Телешко – проект по курсам подготовки специалистов для телевидения. Российская франшиза. Первый в Атырау для детей и подростков
3. Абдуллина Жазира	Жылыойский район, Кульсары	Грант конкурса и профессиональная стажировка	Уроки по вокалу, актерскому мастерству и хореографии для детей и подростков
4. Уалиева Айгуль	Атырау	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Детский центр фитнеса, включая детей с ДЦП
5. Есниязова Мейрамгуль	п. Еркинкала	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Центр обучения и развития детей в селе
6. Хегай Лилиана	Атырау	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Креативная школа рисования и искусства «Leonardo Art School», франшиза
7. Нугманова Арайлым	Атырау	Грант конкурса и профессиональная стажировка	Детский центр развития для детей с особыми потребностями «Зейн Атырау». Инклюзивные классы для детей с аутизмом
8. Сагналиева Назымгуль	Жылыойский район, Кульсары	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Школа интеллектуально-инновационного развития MENTOR&SCHOOL, франшиза «Сапсан»
9. Утемисов Махамбет	Атырау	Беспроцентный заем и профессиональная стажировка	Открытие детских интерактивных комнат профессий/сюжетно-ролевых игр

Всего 11 СП прошли стажировки в 2019 году в г. Алматы, Нур-Султан, Атырау, Санкт-Петербурге, Москве и Сочи. Участники получили новые знания, смогли приобрести новые навыки и внедрили изменения в свою работу.

6 декабря 2019 года состоялся четвертый Курултай социальных предпринимателей Атырауской области. Во время мероприятия победители конкурса выступили с презентациями в виде фильмов, творческих номеров и панельной сессии с интервью. Также ФЕЦА вручил 14 благодарственных писем партнерам «Жаркыра» и партнерам поддержанных СП. Благодаря широкой информационной кампании в социальных сетях в Курултае приняли участие 170 гостей.

В 2019 году 10 социальных предпринимателей (СП) получили награды, премии и благодарственные письма. Три СП привлекли дополнительное финансирование за прошедший год.

2019 жылы алғашқы байқауға 48 өтініш келіп түсіп, ТШО өкілдерінен құралған сарапшы топпен 25 үздік тұжырымдама іріктеп алынды. Орталық Азияның Еуразия Қоры жартылай финал қатысушыларына арнап маркетинг, қаржы, стратегиялық жоспарлау және көпшілік алдында сөйлеу бойынша бизнес-тренингтер өткізді. Оған қоса, байқау қатысушыларына бизнес-жоспар түзуге қатысты кеңесшілер көмегі ұсынылды.

Оқу курстарынан өткен соң, байқау жартылай финалының 20 қатысушысы сарапшы комиссияға өз әлеуметтік жобаларын ұсынды. 2019 жылғы жеңімпаздар:

Жеңімпаздар:	Аймақ	Көрсетілген қолдау	Әлеуметтік идея
1. Қошанова Дина	Атырау	Кәсіби тағылымдама	Атырау қаласында алғаш рет ашылған балаларды бағдарламалауға үйрететін «Элемент» мектебінің

				франшизасы. Қайырымдылық қорымен бірге жұмыс істейді және соның көмегімен осал топтардағы балаларды мектепке қабылдайды.
2.	Ыбраев Елдос	Атырау	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	Телешко – телевизия саласының мамандарын дайындауға арналған жоба. Атырау қаласында алғаш рет ашылған балалар мен жасөспірімдерді оқытатын Ресейлік франшиза.
3.	Абдуллина Жазира	Жылыой ауданы, Құлсары	Байқау гранты және кәсіби тағылымдама	Балалар мен жасөспірімдерге арналған вокал, актерлік шеберлік және хореография сабақтары.
4.	Уалиева Айгүл	Атырау	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	Балалар фитнес орталығы, сал ауруына шалдыққан балалар да қатыса алады.
5.	Есниязова Мейрамгүл	Еркін қала ауылы	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	Ауылдағы балаларды оқыту және дамыту орталығы.
6.	Хегай Лилиана	Атырау	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	«Leonardo Art School» сурет және өнер мектебі, франшиза.
7.	Нұғманова Арайлым	Атырау	Байқау гранты және кәсіби тағылымдама	«Зейін Атырау» ерекше балаларды дамыту орталығы. Аутист балалар сыныптары қарастырылған.
8.	Сағналиева Назымгүл	Жылыой ауданы, Құлсары	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	«MENTOR&SCHOOL» зияткерлік және инновациялық даму мектебі, «Сапсан» франшизасы.
9.	Өтемісов Махамбет	Атырау	Өсімсіз несие және кәсіби тағылымдама	Балалар үшін мамандықтар / сюжеттік ойындар бойынша интерактивті бөлмелер

2019 жылы жалпы 11 әлеуметтік кәсіпкер Алматы, Нұр-Сұлтан, Атырау, Санкт-Петербург, Мәскеу және Сочи қалаларында тағылымдамадан өтті. Қатысушылар жаңа білім алып, жаңа дағдылар қалыптастырып, өз жұмыстарына өзгерістер енгізді.

2019 жылғы 6 желтоқсанда Атырау облысы әлеуметтік кәсіпкерлерінің төртінші Құрылтайы өтті. Іс-шара барысында байқау жеңімпаздары фильмдер, шығармашылық қойылымдар және стендтік сессия түрінде презентация жасады. Сонымен қатар ОАЕҚ «Жарқыра» бағдарламасының серіктестеріне және қолдау тапқан әлеуметтік кәсіпкерлердің серіктестеріне 14 Алғыс хат табыс етті. Әлеуметтік желілердегі кең ауқымды ақпараттық науқанға байланысты Құрылтайға 170 қонақ келіп қатысты.

2019 жылы 10 әлеуметтік кәсіпкерге марапаттар, сыйлықтар мен Алғыс хаттар табысталды. 3 әлеуметтік кәсіпкер қосымша қаржыландыру мүмкіндігіне ие болды.

In 2019, 48 applications were received in the initial competition and the expert committee, that also includes TCO representatives, selected the authors of 25 best concepts. The Eurasia Foundation of Central Asia conducted business trainings in marketing, finance, strategic planning and public speaking for semifinalists. Participants also received the help of consultants in the preparation of business plans.

After the training courses, 20 semifinalists of the competition presented their social projects to the expert committee. The winners of 2019 were:

Winners:		**Location**	**Support**	**Social Idea**
1.	Koshanova Dina	Atyrau	Professional internship	“Element”, children's programming school franchise, the first in Atyrau. The school interacts with the charity foundation and with their help takes children from vulnerable groups to the school.
2.	Ibraev Eldos	Atyrau	Interest-free loan and professional internship	Teleshko is a project of training courses for television specialists. Russian franchise. The first in Atyrau for children and teenagers
3.	Abdullina Zhazira	Zhylyoi district, Kulsary	Grant and professional internship	Lessons in vocals, acting and choreography for children and teenagers
4.	Ualieva Aigul	Atyrau	Interest-free loan and professional internship	Children's fitness center, including children with cerebral palsy
5.	Yesniyazova Meiramgul	Erkinkala Village	Interest-free loan and professional internship	Children's center for education and development in the village

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td>6.</td><td>Hegai Liliana</td><td>Atyrau</td><td>Interest-free loan and professional internship</td><td>“Leonardo Art School”, Creative school of drawing and art, franchise</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Nugmanova Arailym</td><td>Atyrau</td><td>Grant and professional internship</td><td>“Zeyn Atyrau”, Children's development center for children with special needs. Inclusive classes for children with autism</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Sagnaliev Nazymgul</td><td>Zhylyoi district, Kulsary</td><td>Interest-free loan and professional internship</td><td>MENTOR&SCHOOL, School of intellectual and innovative development, “Sapsan” franchise</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Utemisov Makhambet</td><td>Atyrau</td><td>Interest-free loan and professional internship</td><td>Opening of children’s interactive rooms of professions / role-playing games</td></tr>
</table>
A total of 11 SEs completed internships in 2019 in Almaty, Nur-Sultan, Atyrau, St. Petersburg, Moscow and Sochi. Participants gained new knowledge, acquired new skills, and implemented changes in their work.
On December 6, 2019, the fourth Kurultai of social entrepreneurs of Atyrau Oblast was held. During the event, the winners of the competition made presentations in the form of films, creative performances and a panel session with interviews. The EFCA also presented 14 letters of appreciation to partners of “Zharkyra” and partners supported by the SEs. Thanks to an extensive information campaign on social networks, 170 guests participated in the Kurultai.
In 2019, 10 social entrepreneurs (SE) received awards, prizes, and letters of appreciation. Three SEs have attracted additional funding over the past year.
</td>
</tr>
<tr>
<td>Общественное объединение инвалидов «Мүгедек әлемі»

«Мүгедек әлемі» қоғамдық бірлестігі

Public Association "Mugedek Alemi"</td>
<td>Социальный проект «Мастерская «Қолтаңба»

«Қолтаңба шеберханасы» әлеуметтік жобасы

Koltanba Workshop</td>
<td>
Улучшение качества жизни людей с ограниченными возможностями через внедрение мультипликационного опыта, путем более глубокого погружения и дальнейшего расширения географии проекта по Атырауской области:

Жылыойский район, г. Кульсары;
Кызылкогинский район;
Курмангазинский район;
Индерский район

Проект направлен на обучение и реализацию возможностей людей с инвалидностью с возможностью дальнейшего трудоустройства, овладении и получении знаний и навыков в процессе изготовления сувенирной продукции с использованием дерева и войлока и других материалов.
Жоба тамырын тереңге жайып, оның аясын Атырау облысындағы келесі аймақтарға дейін кеңейте отырып, мүмкіндігі шектеулі жандарға мультипликациялық тәжірибе ұсыну арқылы олардың өмір сүру сапасын жақсарту:

Жылыой ауданы, Құлсары қ.;
Қызылқоға ауданы;
Құрманғазы ауданы;
Индер ауданы.

Жоба зағип жандарды жұмысқа орналастыру мақсатында оларға ағаштан, киізден және басқа да материалдардан кәдесый өнімдерін жасауды үйретіп, қажетті дағдыларды қалыптастыруға көмектесу арқылы жеке мүмкіндіктерін жүзеге асыруға бағытталған.
Improve quality of life of disabled people by introducing animated experience, diving deeper and expanding coverage area of the Project in Atyrau oblast:

Zhylyoi district, Kulsary
Kyzylkoga district
Kurmangazy district
Inder district

</td>
<td>
В 2019 г. в рамках проекта были выполнены следующие мероприятия:

Организационные мероприятия (переезд; закуп/приобретение необходимого оборудования/расходного материала).
Запуск проекта и выездные мероприятия проектной команды в запланированные 4 (четыре) района области:
<ol type="a">
в первом полугодии – Кызылкогинский и Курмангазинский районы;
во втором полугодии – Жылыойский (г. Кульсары) и Индерский (п.Индербор) районы.

Количество бенефициаров, вовлеченных в проект: 50, из которых 9 детей школьного возраста.
Количество проведенных занятий по прикладному творчеству/войлок, бисер, ткань, ленты, тесьма/: 144 дня.
Количество проведенных мастер классов в г. Атырау и районах области: 13.
Количество готовых сувенирных изделий: 103.
Впервые в г. Атырау был проведен инвафестиваль «Өмірге қосыл - Вливайся в жизнь!». С каждого района смогли принять участи по 5 бенефициаров. К проведению фестиваля привлекли специалистов, известного режиссера С.Байменову, которая разработала сценарий фестиваля с учетом нужд и потребностей людей с ограниченными возможностями. Фестиваль стал хорошей площадкой для демонстрации результатов по проекту, удалось раскрыть суть фестиваля и проекта. Все присутствующие отмечали, что они восхищены работами и жизненной позицией участников проекта. В рамках инвафестиваля были организованны: выставка прикладного творчества, парад районов, танцы на инваколясках, линейка индивидуального пошива «Мама и дочь».

2019 жылы осы жоба аясында келесі іс-шаралар өткізілді:

Ұйымдастырушылық шаралар (көшіру; қажетті құрал-жабдықтар мен материалдарды сатып алу).
Жобаны жоспарға сәйкес облыстағы 4 ауданда іске қосып, қажетті іс-шаралар өткізу:
<ol type="a">
бірінші жарты жылдықта – Қызылқоға және Құрманғазы аудандары;
екінші жарты жылдықта – Жылыой (Құлсары қ.) және Индер (Индербор кенті) аудандары.

Жобаға қатысатын бенефициарлар саны: 50, олардың 9-ы мектеп жасындағы балалар.
Өткізілген қолөнер сабақтар саны/киіз, майда моншақ, мата, лента, тоқыма бау/: 144 күн.
Атырау қаласы мен облыс аудандарында өткізілген шеберлік сабақтарының саны: 13.
Жасалған кәдесый өнімдерінің саны: 103.
Атырау қаласында алғаш рет мүмкіндіктері шектеулі жандарға арналған «Өмірге қосыл!» атты фестиваль өтті. Оған әр ауданнан 5 бенефициар келіп қатысты. Зағип жандар қажеттіліктерін ескеретін фестиваль сценарийін атақты режиссер С. Байменова жазып шықты. Фестиваль жоба жетістіктерін көрсетіп, оның мәнін ашуға жақсы мүмкіндік ұсынды. Барлық қатысушылар аталмыш іс-шара ұйымдастырушыларына ризашылығын білдіріп, өз алғыстарын жеткізді. Фестиваль барысында қолөнер көрмесі, аудандар шеруі, мүгедектер арбасымен билеу және «Анасы мен қызына» арналған жеке киім үлгісі көрермендер назарына ұсынылды.

In 2019, the following activities were implemented under the project:

Organizational arrangements (relocation; purchase/buying of necessary equipment/supplies).
Launch of the project and away events of the project team in the planned 4 (four) districts of the oblast:
<ol type="a">
1st HY - Kyzylkoginsk and Kurmangazy districts;

</td>
</tr>
</table>

		The project’s goal is to train and enable disabled people’s capabilities with possibility of further employment, mastering and obtaining knowledge and skills in the process of making souvenirs and gifts using wood, felt and other materials.	b. 2nd HY - Zhylyoi (Kulsary) and Inder (Inderbor village) districts. 3. Number of beneficiaries involved in the project: 50, where 9 are school-aged children. 4. Number of conducted lessons in applied arts / felt, beads, fabric, ribbons, braid/: 144 days 5. The number of master classes held in Atyrau and oblast districts: 13. 6. Number of completed souvenirs: 103. 7. For the first time in Atyrau "Omirge kosyl - Join the life!" festival for persons with disabilities was held. Five beneficiaries from each district were able to participate in the event. The festival attracted specialists, well-known director S. Baymenova, who wrote a script for the festival considering the needs of people with disabilities. The festival became a good platform for demonstrating the results of the project, and it was possible to reveal the essence of the festival and the project. All those present noted that they were delighted with the crafted items and life stance of the project participants. Following events were organized under the festival for persons with disabilities: an exhibition of applied art, a parade of districts, dances on wheelchairs, an assembly of individual tailoring "Mother and daughter".
НПО «Ынтымак Атырау» **«Ынтымақ Атырау» ҮЕҰ** **Yntymak Atyrau NGO**	Ынтымак Ынтымақ Yntymak	Повышение социального капитала местного сообщества для устойчивого экономического развития, реализуя социальные, образовательные и благотворительные проекты; повышение доступности и качества образования в детских домах, высших и средних учебных заведениях Атырауской области посредством привлечения волонтеров ТШО; мотивирование сотрудников ТШО, внесение вклада в повышение репутации ТШО и повышение потенциала местного сообщества Тұрақты экономикалық даму үшін әлеуметтік, білім беру және қайырымдылық жобаларын жүзеге асыра отырып, жергілікті қауымдастықтың әлеуметтік капиталын арттыру; ТШО еріктілерін жұмылдыру, ТШО қызметкерлерін ынталандыру, ТШО репутациясын көтеруге үлес қосу және жергілікті қауымдастықтың әлеуетін арттыру арқылы Атырау облысының балалар үйлеріндегі, жоғарғы және орта оқу орындарындағы білім қолжетімділігін және сапасын арттыру. Increase a social capital of the local community for sustainable economic development by implementing social, educational and charity projects; make quality education available in orphanages, higher and secondary educational institutions of Atyrau oblast by attracting TCO volunteers; motivate TCO employees, improve TCO’s reputation and increase potential of local community.	По результатам 2019 года в программе «Ынтымак» приняли участие 612 волонтеров и 2 964 бенефициара. Волонтерами было пожертвовано около 15 млн тенге. Основные проекты в рамках программы развития сообщества «Ынтымак»: **Клубы английского языка:** волонтеры проводят уроки английского языка, делятся своим профессиональным и личным опытом и рассказывают о культурных традициях своей страны. В свою очередь, студенты делятся своими историями жизни и знаниями о Казахстане, обеспечивая тем самым взаимный обмен знаниями между ними. Благодаря естественному общению и обмену историями языковые навыки значительно улучшаются. Эти уроки важны для них, потому что они помогут им в любой профессии, которую они выберут в будущем. Такие клубы действуют в Атырауском государственном университете имени Халела Досмухамедова, Атырауском университете нефти и газа и в колледже имени Дутбаевой. **Гостевые лекции:** квалифицированные специалисты делятся своим опытом со студентами. Гостевая лекция знакомит студентов с миром труда и помогает подготовить их к будущей работе по специальности. **Курсы кройки и шитья:** в Жылыойском районе в 2018-2019 гг. были организованы курсы по пошиву одежды для 40 безработных женщин из уязвимых социальных групп. В течение месяца они изучали тонкости работы со швейными машинами и различные методы шитья одежды. В конце курса было проведено соревнование по шитью, и коллегия судей выбрала победителя. По итогам конкурса победители получили швейные машины. Все участники были награждены сертификатами за успешное прохождение курса кройки и шитья. **Курсы по лидерству и ценностям:** в программу «Ынтымак» также входит организация различных курсов и тренингов для молодежи Жылыойского района. Так, в 2018 году 16 подростков Жылыойского района прошли такие тренинги, как: лидерство, выбор профессии, управление временем и финансам. Тренинги проводила школьный тренер по образовательной программе профессионального развития АОО «НИШ», руководитель некоммерческий организаций «Кульсары Жастары» Камзаева Ляззат. Профессионально ориентированный тренинг отличает наличие конкретных целей: развитие лидерства, профориентация и финансовая грамотность. **Спасение мальков:** ежегодно волонтеры «Ынтымак» спасают мальков. Весной р. Урал, разливаясь, заполняет водой многочисленные низины в районах и образует мелкие водоемы. В июне уровень воды в реке падает, и большая часть взрослых особей рыбы вместе с мальками при отливе уходит обратно в реку. Но некоторая часть «живого серебра» остается в плену отшнурованных водоемов. В жару количество кислорода в водоемах катастрофически падает и вылупившимся из икринок малькам угрожает неминуемая смерть. Единственным спасением является вылавливание мальков и их выпуск в реку. В 2019 г. было силами волонтеров спасено около 18 000 мальков. **Посадка деревьев:** каждый год волонтеры активно участвуют в экологических проектах. В 2019 году волонтеры «Ынтымак» посадили деревья на территории ОО «Атырау - Маленькая страна» - центре поддержки детей с обширными и глубокими травмами спинного мозга и головного мозга, в том числе с церебральным параличом, синдромом Дауна, аутизмом. Всего за 3 часа около 80 волонтеров посадили 45 саженцев ясеня, тополя, вяза и помогли очистить территорию реабилитационного центра. В г. Кульсары также была организована акция по посадке 50 саженцев. **Субботники:** целью этой инициативы является очистка берега реки Урал от мусора, наведение порядка в местах массового отдыха и повышение уровня экологической осведомленности местного населения. Добровольцам этой инициативы предоставляются все необходимые рабочие инструменты и транспорт, а также транспорт для вывоза мусора. В 2019 г. волонтерами было собрано и вывезено около 650 кг мусора. **Посещение детских домов:** волонтеры программы развития сообщества «Ынтымак» посещают многие местные государственные учреждения, в том числе «Дом юношества» (выпускники детских домов от 16 до 23 лет), «Центр адаптации несовершеннолетних» (дети от 3 до 17 лет), Детскую деревню семейного типа «Шанырак» (дети-сироты и / или дети, родители которых лишены родительских прав от 3 до 16 лет). Во время своих визитов волонтеры проводят английские клубы, клубы чтения и уроки рукоделия, помогают детям выполнять домашние задания и многое другое. Эти визиты помогают детям в их социализации и адаптации к будущей жизни за стенами детских домов. Так, в 2019 г. всего было осуществлено 200 подобных визитов к детям. **Посещение Дома-интерната для престарелых и инвалидов:** ежегодно волонтеры Программы развития сообщества «Ынтымак» посещают 100 жителей дома престарелых и инвалидов города Атырау. Вместе они отметили Новый год и День Святого Валентина. Каждый визит для них как праздник. **Кино под открытым небом:** эта летняя инициатива проводится бесплатно в г. Кульсары для детей на спортивных площадках и проспектах в разных частях города. Эти показы пользуются большим спросом, так как многие школьники

остаются дома в летний период, и кинотеатр под открытым небом - отличная возможность весело провести время с друзьями. В 2019 г. было проведено 10 открытых показов мультфильмов, на которые пришли около 1 500 детей.
Клуб рукоделия: клуб рукоделия действует в Центре при государственном учреждении «Отдел занятости, социальных программ и регистрации актов гражданского состояния Жылыойского района» оказания специальных социальных услуг на дому. Данный Центр посещают более 80 детей с такими диагнозами тяжёлой стадии как ДЦП, синдром Дауна, аутизм. На сегодняшний день Клуб посещают 10 детей. С помощью волонтеров с детьми проводят занятия по развитию моторики, дети рисуют, лепят и общаются друг с другом.
Дорога в школу: каждый год команда программы «Ынтымак» вместе с волонтерами «Friends of Atyrau» оказывает помощь школьникам из малообеспеченных семей и детям с ограниченными возможностями, чтобы обеспечить их к школе необходимыми школьными принадлежностями. В 2019 году помощь была оказана 300 детям в г. Атырау. Также школьные принадлежности были вручены 61 ребенку из г. Кульсары и 46 рюкзаков получили дети из интерната п. Косшагыл.
Сбор и раздача вещей: весь год команда программы «Ынтымак» собирает и распространяет одежду, предметы домашнего обихода, игрушки, а также книги для малообеспеченных и многодетных семей. Эти предметы распределяются во время ежегодной раздачи или по запросу нуждающихся семей. Так, в 2019 г. 70 малообеспеченных семей были приглашены на раздачу зимних вещей.
Слуховые аппараты: целью данной акции является безвозмездное предоставление слуховых аппаратов слабослышащим детям из семей, у которых отсутствуют финансовые возможности приобрести слуховой аппарат, чтобы подарить детям возможность слышать музыку, пение птиц и смех друзей.

Тек қана 2019 жылдың нәтижелері бойынша «Ынтымақ» бағдарламасына 612 ерікті мен 2 964 бенефициар қатысқан. Еріктілер 15 миллион теңгеге жуық қаражатты қайырымдылыққа берген.

«Ынтымақ» қоғамдастықты дамыту бағдарламасының аясындағы негізгі жобалар:

Ағылшын тілі клубтары: еріктілер ағылшын тілі сабақтарын өткізеді, өздерінің кәсіби және жеке тәжірибелерімен бөліседі және өз елінің мәдени дәстүрлері туралы айтып береді. Студенттер өз кезегінде өздерінің өмірлік оқиғалары және Қазақстан туралы білетіндерімен бөліседі, осылайша студенттер мен ерікті оқытушылар арасындағы білім алмасуды қамтамасыз етеді. Кәдімгі тілдесу және оқиғалармен алмасудың арқасында тілдік дағдылар едуәір жетіледі. Бұл сабақтар студенттер үшін өте маңызды, өйткені олар келешекте таңдайтын кез келген кәсіпте пайдалы болары анық. Осындай клубтар Халел Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінде, Атырау мұнай және газ университетінде және Қ. Дүтбаева атындағы колледжде бар.
Қонақ дәрістері: білікті мамандар студенттермен өз тәжірибелерін бөліседі. Қонақ дәрісі студенттерді еңбек әлемімен таныстырады және оларды мамандықтары бойынша болашақтағы жұмыстарына дайындайды.
Пішіп тігу тігін курстары: 2018-2019 жж. Жылыой ауданында әлеуметтік осал топтардағы 40 жұмыссыз әйел адам үшін киім тігу курстары ұйымдастырылды. Бір ай бойы олар тігін машиналарымен жұмыс істеудің қыр-сыры мен киім тігудің түрлі әдістерін меңгерді. Курстың соңында тігін бойынша жарыс өткізіліп, қазылар алқасы жеңімпазды анықтады. Байқау қорытындысы бойынша жеңімпаздарға тігін машиналары табысталды. Барлық қатысушылар пішім тігін курсынан сәтті өткендері үшін сертификаттармен марапатталды.
Көшбасшылық және құндылықтар жөніндегі курстар: «Ынтымақ» бағдарламасына Жылыой ауданының жастары үшін түрлі курстар мен тренингтер ұйымдастыру да кіреді. Осылайша, 2018 жылы Жылыой ауданының 16 жасөспірімі “көшбасшылық”, “мамандықты таңдау”, “уақыт пен қаржыны басқару” секілді оқытудан өтті. Тренингтерді «НЗМ» АБҰ кәсіби дамытудың білімдік бағдарламасы жөніндегі мектеп тренері, «Құлсары жастары» коммерциялық емес ұйымының жетекшісі Ләззат Қамзаева жүргізді. Кәсіби бағдарлық тренинг келесідей нақты мақсаттарының болуымен ерекшеленеді: көшбасшылықты дамыту, кәсіптік бағдар беру және қаржылық сауаттылық.
Шабақтарды құтқару: жыл сайын «Ынтымақ» еріктілері шабақтарды құтқарады. Көктемде Жайық өзені тасып, аудандардағы көптеген ойыс жерлерді сумен толтырып, шағын су айдындары пайда болады. Маусым айында өзендегі су деңгейі төмендеп, су өзенге қайтқан кезде ересек балық дарақтарының басым бөлігі шабақтармен бірге қайтадан өзенге барып түседі. Алайда «тірі күмістің» кейбір бөлігі тұйықталған су айдынынан шыға алмай қалады. Аптап ыстықта су айдынындағы оттегі мөлшері мүлде төмен деңгейге түсіп, уылдырықтан жаңа ғана шыққан шабақтардың өліп кету қаупі туындайды. Шабақтарды құтқарудың жалғыз жолы - оларды аулап алып, өзенге жіберу. 2019 жылы еріктілердің күшімен 18 000-ға жуық шабақ құтқарылды.
Ағаш отырғызу: еріктілер жыл сайын экологиялық жобаларға белсенді түрде қатысады. 2019 жылы еріктілер «Атырау - шағын мемлекет» ҚБ - бас және жұлын миы терең және ауқымды зақымданған балаларға, оның ішінде церебральды сал ауруы, Даун синдромы және аутизмге шалдыққан балдарға қолдау көрсету орталығының аумағында ағаш отырғызды. Небәрі 3 сағаттың ішінде 80-ге жуық ерікті шаған, терек, қарағаштың 45 көшетін отырғызды және оңалту орталығының аумағын тазалауға көмектесті. Сонымен қатар, Құлсары қаласында 50 көшет отырғызу акциясы ұйымдастырылды.
Сенбіліктер: бұл бастаманың мақсаты - Жайық өзенінің жағасын қоқыстан тазалау, көпшілік демалыс орындарын ретке келтіру және жергілікті тұрғындардың экологиялық хабардарлық деңгейін арттыру. Аталған бастаманың еріктілеріне барлық қажетті жұмыс құралдары мен көлік, оның ішінде қоқысты шығаруға арналған көлік беріледі. 2019 жылы еріктілер шамамен 650 кг қоқысты жинап, шығарды.

			Балалар үйіне бару: «Ынтымақ» қоғамдастықты дамыту бағдарламасының еріктілері көптеген жергілікті мемлекеттік мекемелерге, соның ішінде «Жасөспірімдер үйіне» (16-дан 23 жасқа дейінгі балалар үйінің түлектері), «Кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығына» (3-тен 17 жасқа дейінгі балалар), «Шаңырақ» отбасы үлгісіндегі балалар ауылына (жетім балалар және/немесе ата-аналары ата-ана құқықтарынан айырылған 3-тен 16 жасқа дейінгі балалар) барып тұрады. Еріктілер балалар үйіне барған кезде ағылшын тілі клубтарын, кітап оқу клубтарын және қолөнер сабақтарын өткізеді, балаларға үй тапсырмаларын орындауға көмектеседі және тағы көптеген нәрселерді бірге жасайды. Еріктілердің осылай келуі балалардың әлеуметтенуіне және балалар үйінен кейінгі келешек өмірлеріне бейімделуіне көмектеседі. Осылайша, 2019 жылы барлығы 200 рет осылай балалар үйіне барылды. **Қарттар мен мүгедектерге арналған интернат-үйге бару:** «Ынтымақ» қоғамдастықты дамыту бағдарламасының еріктілері жыл сайын Атырау қаласының қарттар мен мүгедектер үйінің 100 тұрғынына барып тұрады. Олар жаңа жылды және әулие Валентин күнін бірге атап өтті. Еріктілердің әр келуі олар үшін мереке іспеттес. **Ашық аспан астындағы кино:** бұл жазғы бастама Құлсары қаласының әртүрлі бөліктеріндегі спорт алаңдары мен даңғылдарда балалар үшін тегін өткізіледі. Көптеген оқушылар жаз мезгілінде үйде болатындықтан және ашық аспан астындағы кинотеатр достарымен уақытты көңілді өткізудің тамаша тәсілі болғандықтан аталған көрсетілімдер үлкен сұранысқа ие. 2019 жылы мультфильмдердің 10 ашық көрсетілімі өткізіліп, 1 500-ге жуық бала келді. **Қолөнер клубы:** қолөнер клубы «Жылыой аудандық жұмыспен қамту, әлеуметтік бағдарламалар және азаматтық хал актілерін тіркеу бөлімі» мемлекеттік мекемесі жанындағы Үйде арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығында жүргізіледі. Аталған орталыққа балалардың церебральді салдануы, Даун синдромы, аутизм секілді ауыр сырқаттарға шалдыққан 80-нен аса бала барады. Қазіргі таңда клубқа 10 бала қатысады. Еріктілердің көмегімен балалардың моторикасын дамыту сабақтары жүргізіледі, сабақтар барысында балалар сурет салады, қолмен мүсіндейді және бір-бірімен әңгімелеседі. **Мектепке жол:** жыл сайын «Ынтымақ» бағдарламасының тобы «Friends of Atyrau» еріктілерімен бірлесіп, аз қамтылған отбасылардан шыққан оқушыларды және мүмкіндігі шектеулі балаларды қажетті мектеп құралдарымен қамтамасыз ету үшін көмек көрсетеді. 2019 жылы Атырау қаласында 300 балаға көмек көрсетілді. Сондай-ақ, Құлсары қаласынан 61 балаға мектеп құралдары табысталып, Қосшағыл кентіндегі интернат балаларына 46 рюкзак берілді. **Киім-кешек жинау және тарату:** «Ынтымақ» бағдарламасының тобы жыл бойы аз қамтылған және көп балалы отбасылар үшін киімдерді, үй керек-жарақтарын, ойыншықтар мен кітаптарды жинап, таратады. Аталған заттар жыл сайынғы үлестіру кезінде немесе мұқтаж отбасылардың өтініші бойынша таратылады. Мысалы, 2019 жылы қысқы киімдерді үлестіріп беру үшін 70 аз қамтылған отбасы шақырылды. **Есту аппараттары:** бұл акцияның мақсаты есту аппараттарын алып беруге қаржылық мүмкіндіктері жоқ отбасылардың естуі нашар балаларына музыка тыңдау, достарының күлкісі мен құстардың сайрағанын есту мүмкіндігін сыйлау үшін есту аппараттарын ақысыз ұсыну болып табылады. Based on the 2019 outcomes, it is around 612 volunteers and 2,964 beneficiaries who participated in the Yntymak Program. Volunteers have donated around KZT 15MM. The main projects under the Yntymak Community Development Program. **English Clubs**: volunteers teach English and share their professional and personal experience, talking about cultural traditions of their native countries. The students also share stories about their lives and Kazakhstan history enabling mutual information exchange between the parties. Natural communication environment and exchange of stories significantly improve language learning process. These lessons are important for the students for such skills will be helpful for them irrespective of the job they select for the future. Such clubs are operational in the Khalel Dosmukhamedov Atyrau State University, Atyrau University of Oil and Gas and Dutbayeva College. **Guest Lectures**: qualified experts sharing their experience with the students. Guest lectures help the students get familiar with the world of labour and helps them to get prepared to future occupation. **Dress-making classes**: in 2018-19, dress-making classes were arranged for 40 unemployed women from socially vulnerable groups. Within a month these women studied the specifics of sewing machines' operation and various tailoring techniques. The training ended with a tailoring contest, and the jurors team selected the winner. The winners of the contest received sewing machines. All participants were awarded with certificates of dress-making training. **Leadership and Values Training**: the Yntymak Program also includes arrangement of various network clubs and trainings for the youth of the Zhylyoi District. In 2018, 16 young individuals from the Zhylyoi District attended training courses in leadership skills, job selection, time and finance management. The trainings were arranged by the school instructor, head of the Kulsary Zhastary NGO Lyazzat Kamzayeva who used the curriculum of the Nazarbayev Intellectual School for that training. The career guidance training was distinguished by the availability of specific goals: leadership development, career guidance and financial literacy. **Saving juvenile fish**: every year, Yntymak volunteers work on saving juvenile fish. During the spring time, the Ural River overflows and floods lowlands in the regions forming shallow water bodies. In June, the water level in the river drops, and most of adult fish together with the juveniles go back to the river at low tide. But some part of "live silver" remains caught in the drained ponds. During hot weather, the amount of oxygen in the water bodies drops dramatically and juvenile fish hatching from the eggs are exposed to imminent death. The only way to save them is catching juvenile fish and putting them into the river. In 2019, volunteers' efforts resulted in saving of 18,000 juveniles.

			Planting trees: every year, volunteers actively participate in environmental projects. In 2019, Yntymak Program volunteers planted trees within the territory of the Little Country of Atyrau NGO, a centre to support children with extensive and deep spinal cord and brain injuries, including cerebral palsy, Down syndrome and autism. Within just 3 hours, about 80 volunteers planted 45 young ash, poplar and elm saplings, and helped cleaning the territory of Rehabilitation Centre. In the city of, there was an initiative arranged to plant 50 saplings in Kulsary. **Community cleanup:** the goal of this initiative is to clean up the banks of the Ural River from garbage, public recreational areas and increase the level of environmental awareness within the local community. Volunteers of this initiative are provided with all necessary tools and vehicles, as well as transport means for garbage collection. In 2019, volunteers collected and disposed of 650 kg of garbage. **Visiting orphanages:** volunteers of the Yntymak Community Development Program visit many local government facilities, including the House of Youth (for orphanages' graduates aged from 16 to 23 years), the Adaptation Centre for Minors (children aged from 3 to 17 years), and Shanyrak Family-type Village for children (for orphans and/or kids aged from 3 to 16 years whose parents are deprived of parental rights). During such visits, volunteers conduct English clubs activities, reading sessions and needlework lessons, help children to complete their homework, and much more. The visits help children to become socially engaged and adapted for their future life behind the orphanages. In 2019, they visited children 200 times. **Visiting the residential home for the elderly and disabled**: every year Yntymak Program volunteers visit 100 residents of home for the elderly and disabled in Atyrau. They celebrated New Year and St. Valentine's Day together. Every visit is like a holiday for these people. **Open-air cinema**: it is a free of charge summer initiative for children in Kulsary, that takes place at sports yards and avenues in different parts of the town. Film showcasing is in high demand, as many schoolchildren stay at home for summer period, and the open-air cinema is an excellent opportunity to have fun with the friends. In 2019, there were 10 public screening of cartoons attended by 1,500 children. **Handicraft Club**: The Handicraft Club is co-located with the Center of Special Social Services at Home established under Zhylyoi District Department of Labour, Social Programs and Civil Registration. The Center is attended by over 80 children having such severe diagnoses as cerebral palsy, Down syndrome, autism. Today the Handicraft Club is attended by 10 children. Volunteers help children at their motor skills development classes, children are kept busy with drawing, moulding and talking to each other. **Road to school**: every year Yntymak Program team together with Friends of Atyrau volunteers support schoolchildren from low income families and children with disabilities by providing them with necessary school supplies before the beginning of the school year. In 2019, assistance was provided to 300 children from Atyrau. The school supplies were provided to 61 children from Kulsary, and 46 school backpacks were provided to children of the Koschagyl Boarding school. **Clothes collection and distribution**: throughout the year Yntymak Program team collects and distributes clothes, household necessaries, toys and books for low income families and families with many children. These items are distributed during the annual event or as requested by needing families. In 2019, 70 families with low income were invited for winter clothes distribution. **Hearing aids**: the goal of this initiative is to provide free hearing aids to children with hearing impairment from the families that have limited financial resources to buy hearing aids, thus enabling the children to hear music, bird singing and friends' laugh.
Ассоциация семейных врачей Казахстана (АСВК) **Қазақстанның отбасылық дәрігерлер Ассоциациясы** **4. Kazakhstan Association of Family Physicians (KAFP)**	Развитие здравоохранения Жылыойского района, как лидера в Атырауской области, путем создания инновационного, дифференцированного и ориентированного на пациента опыта. Атырау облысындағы көшбасшы ретінде инновациялық, дифференциалданған және науқасқа бағдарланған тәжірибе жасау арқылы Жылыой ауданы денсаулық сақтау жүйесін дамыту. Improve quality of health care in Zhylyoi district as a leader in Atyrau oblast by creating innovative,	Цели: – Создать план, ориентированный на руководство и поддержку пациентов и работников здравоохранения в уникальных условиях и в моменты комплексного обслуживания. – Создать условия для врачей и медсестер Жылыойского района в целях непрерывного обучения и профессионального развития. – Расширение возможностей для пациентов/общественности, чтобы они получали больше доступа к информации и выбора в области здравоохранения. В 2019 году АСВК будет работать по основным трем приоритетам: – Рационализация и развитие медицинских учреждений (планирование медицинских услуг/реструктуризация поликлиники в г. Кульсары, разработка и внедрение механизма вовлечения населения) – Развитие первичной медико-санитарной помощи (практический коучинг, переподготовка врачей и медперсонала, производство учебных материалов, протоколов ведения болезней и методических рекомендаций по лечению и др.) – Информирование населения об основных рисках здоровья и профилактических мерах (скрининг на болезни, консультация по вопросам здоровья и т.д.)	Ассоциация семейных врачей Казахстана, по согласованию с Управлением здравоохранения Атырауской области, реализовала следующие мероприятия в 2019 г.: – Для решения проблемы низкого уровня здравоохранения г. Кульсары АСВК увеличили количество пилотных команд до 7. В них входят 37 медицинских работников, которые охватывают 25 000 населения г. Кульсары. – Было организовано 15 комнат для пациентов и персонала, персонал был обеспечен необходимым оборудованием, мебелью и ноутбуками, была установлена компьютерная сеть и обеспечено постоянное подключение к Интернету. Для посетителей и обслуживающего персонала поликлиники Кульсары устроены 2 фонтана с питьевой водой; – Был реорганизован поток пациентов и внедрена система сортировки пациентов, чтобы время ожидания для пациентов, которые приходят только за документами, уменьшилось. – Был внедрен новый для Казахстана стандарт конфиденциальности консультирования пациентов «один медицинский работник - один пациент в комнате во время посещения»; также внедрено независимое консультирование пациентов медсестрами, у которых была повышена ответственность. Здоровая рабочая атмосфера у пилотных команд дает стимул врачам и медсестрам улучшить свои клинические и компьютерные знания и навыки, а также улучшить отношения с пациентами и повысить качество обслуживания. – Была проведена работа с детьми г. Кульсары: почти 2 000 детей были обучены основам гигиены и питания. Кампания Zertte и ее молодые, хорошо образованные, откровенные, творческие посредники зажгли маяки мыслей в направлениях, ранее неизвестных местным детям, а именно есть здоровую пищу, пить больше чистой воды и заботиться об окружающей среде, потому что это предпосылки для любого успешного и счастливого человека. Ассоциация семейных врачей Казахстана, по согласованию с Управлением здравоохранения Атырауской области, реализовала следующие мероприятия в 2019 г.: – Организация поездки и участия в IV съезде семейных врачей Казахстана в Алматы для 6 человек (врачей общей практики и представителей Управления здравоохранения Атырауской области); – Проведение 3-х дневного тренинга по вопросам коммуникации для 38 медицинских работников;

	differentiated and patient-oriented experience.	Мақсаттары: – Ерекше шарттарда және кешенді қызмет көрсету кезінде науқастарға және денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлеріне нұсқау беру және қолдау көрсетуге бағытталған жоспар жасау. – Ұдайы білім алу және кәсіби жетілу мақсатында Жылыой ауданының дәрігерлері мен медбикелеріне жағдай жасау. – Ақпарат қолжетімділігін арттыру және денсаулық сақтау саласындағы таңдау мүмкіндіктерін көбейту мақсатында науқастар/жұртшылық үшін мүмкіндіктерді ұлғайту. 2019 жылы ҚОДҚ үш негізгі басым бағыт бойынша жұмыс істейді: – Медициналық мекемелерді оңтайландыру және дамыту (медициналық қызметтерді жоспарлау/Құлсары қ. емханаларын қайта құру, тұрғындарды ортақтастыру механизмін жасау және енгізу) – Алғашқы медициналық-санитарлық көмек қызметін дамыту (практикалық коучинг, дәрігерлер мен медициналық қызметкерлерді қайта дайындау, оқу материалдарын шығару, аурулар хаттамаларын толтыру және емдеуге қатысты методикалық кеңестер беру және т.б.) Тұрғындарды денсаулыққа төнетін негізгі қауіп-қатерлер және олардың алдын алу шаралары туралы ақпараттандыру (ауруларды скринингтік әдіспен тексеру, денсаулық мәселелері бойынша консультация беружәне т.б.) Objectives: – Create a blueprint focused on guiding and supporting patients and health workers through unique environments and integrated service moments. – Create conditions for Zhylyoi physicians that enable continuous learning and professional development. – Empower patients/public to have more access to information and health choices than ever before. In 2019, KAFP focuses on following 3 components: – Health facilities rationalization and development (health services planning / reorganization of Kulsary Health Clinic, development and implementation of a community engagement mechanism) – Primary health care development (practice coaching, retraining of physicians and medical personnel, preparation of training materials, disease management protocols and treatment guidelines etc.) – Public awareness on key health risks and prevention measures (screening, consultation services, etc.)	– Проведение 3-х дневного тренинга по практическим навыкам ведения пациентов с неинфекционными заболеваниями для 26 медсестер; – Проведение 5-и дневного тренинга по практическим навыкам ведения пациентов с неинфекционными заболеваниями для 42 медицинских работников; – Проведение занятий для более чем 4 400 школьников г. Кульсары на тему формирования здоровых привычек, таких как правильно мыть руки, кашлять в локоть, употреблять больше воды, фруктов и овощей и т.д.; раздача школьникам продукции с логотипом компании Zertte, слоганами и руководствами к действию (ручки, стикеры, постеры, футболки и бутылки для воды); – Консультация более 500 сложных пациентов с артериальной гипертензией, диабетом, астмой, хроническим обструктивным заболеванием легких, сердечно-сосудистым заболеванием, пневмонией, ожирением, гипертензией при беременности; – Проведение 4 курсов обучения по электронному здравоохранению для 33 медицинских работников; – Проведение 5-ти дневного курса обучения по ведению пациентов с артериальной гипертензией для 23 врачей; – Проведение 5-ти дневного курса обучения по ведению пациентов с диабетом для 24 врачей; – Проведение 5-ti дневного курса обучения по ведению пациентов с хронической сердечной недостаточностью для 20 врачей; – Проведение 5-ти дневного курса обучения по ведению пациентов с дислипидемией и инсультом для 20 врачей; – Проведение 5-ти дневного курса обучения по ведению пациентов с ишемической болезнью сердца для 18 врачей; – Проведение 13-ти дневного курса обучения для медицинских организаций Жылыойского района по организационному управлению в первичной медицинской помощи; – Проведение 3-х дневной школы астмы для 59 медицинских сестер медицинских организаций Жылыойского района; – Проведение однодневной школы медсестер и родителей по лечению детских болезней для 68 медицинских работников и 15 родителей; – Более 500 человек были проверены и проконсультированы на предмет артериального давления и других обследований (глюкоза, холестерин, триглицериды) в 2 точках в г. Кульсары - в торговом центре «Беркад» и в центральной поликлинике; – Выполнена цифровая картография 34 медицинских участков г. Кульсары; – Осуществлено 19 инспекционных визитов в рамках реализации, контроля и мониторинга проекта. Қазақстанның отбасылық дәрігерлер қауымдастығы Атырау облысы Денсаулық сақтау басқармасының келісімі бойынша 2019 жылы төмендегідей іс-шараларды жүзеге асырды: – ҚОДҚ Құлсары қаласындағы денсаулық сақтау деңгейін көтеру мақсатында пилоттық бригадалар санын 7-ге өсірді. Бригадалар қатарында 37 медицина қызметкері бар, олар Құлсары қаласының 25 000 тұрғынына қызмет көрсетеді. – Науқастар мен қызметкерлер үшін 15 бөлме қарастырылып, қызметкерлерге қажетті құрал-жабдықтар, жиһаздар мен ноутбуктер берілді, сондай-ақ компьютерлік желі орнатылып, тұрақты Интернет қосылымы қамтамасыз етілді. Құлсары емханасының қызметкерлері мен келушілеріне арнап ауыз су ағатын 2 субұрқақ салынды; – Науқастардың кезекке тұру тәртібі қайта қарастырылып, тек құжаттар алуға келген науқастардың күту уақытын қысқарту үшін науқастарды сұрыптау жүйесі енгізілді. – Қазақстанда науқастарға кеңес беру құпиялылығына қатысты «Бір медициналық қызметкер – бір науқас» атты жаңа стандарт орнатылды, сондай-ақ жауапкершілігі артқан медбикелерге науқастарға тәуелсіз кеңес беру құзыреті ұсынылды. Пилоттық бригадалар арасында қалыптасқан салауатты жұмыс ортасы дәрігерлер мен медбикелерді өздерінің клиникалық және компьютерлік білімдері мен дағдыларын жетілдіріп, науқастармен қарым-қатынас орнату деңгейін жақсартуға және қызмет көрсету сапасын арттыруға ынталандырады. – Құлсары қаласының балаларымен жұмыс жүргізілді: шамамен 2 000-ға жуық бала гигиена мен дұрыс тамақтану негіздері жөнінде сабақ алды. «Zertte» ақпараттық науқаны мен оның жас, білімді, ашық, шығармашыл дәнекерлері жергілікті балалардың ойына бұрын-соңды келмеген ойлардың шамшырағын жақты, атап айтқанда дұрыс тамақтану, көбірек таза су ішу және қоршаған ортаны қорғау тақырыбында сөз қозғалды. Қазақстанның отбасылық дәрігерлер қауымдастығы Атырау облысы Денсаулық сақтау басқармасының келісімі бойынша 2019 жылы төмендегідей іс-шараларды жүзеге асырды: – Алматыда өткен Қазақстандық отбасылық дәрігерлердің IV құрылтайына 6 адамдыжіберді, (жалпы тәжірибелік дәрігерлер мен Атырау облысы Денсаулық сақтау басқармасының өкілдері); – 38 медициналық қызметкер үшін байланыс орнату мәселелері туралы 3 күндік тренинг өткізілді; – 26 медбике үшін жұқпалы емес ауруға шалдыққан науқастарды емдеудегі тәжірибелік дағдылар туралы 3 күндік тренинг өткізілді; – 42 медициналық қызметкер үшін жұқпалы емес ауруға шалдыққан науқастарды емдеудегі тәжірибелік дағдылар туралы 5 күндік тренинг өткізілді; – Құлсары қаласындағы 4 400-ден астам мектеп оқушылары үшін қолды дұрыс жуу, қорғанып жөтелу, көп су ішу, жеміс-жидектер мен көкөністерді тұтыну сияқты салауатты әдеттерді қалыптастыру тақырыбында сабақтар өткізілді; мектеп оқушыларына Zertte компаниясының логотипі, ұрандары мен нұсқаулары жазылған өнімдер (қаламдар, жапсырмалар, футболкалар және су бөтелкелері) таратылды;

			– Күретамыр қысымның өсуі, диабет, демікпе, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, жүрек-қан тамырлары ауруы, пневмония, семіздік, жүктілік кезіндегі жоғары қан қысымы сияқты ауруларға шалдыққан 500-ден астам науқастарға кеңес берілді; – 33 медицина қызметкері үшін электрондық денсаулық сақтау туралы 4 күндік оқыту курсы өткізілді; – 23 дәрігер үшін күретамыр қысымы жоғары науқастарды емдеу туралы 5 күндік оқыту курсы өткізілді; – 24 дәрігер үшін диабетке шалдыққан науқастарды емдеу туралы 5 күндік оқыту курсы өткізілді; – 20 дәрігер үшін созылмалы жүрек жеткіліксіздігіне шалдыққан науқастарды емдеу туралы 5 күндік оқыту курсы өткізілді; – 20 дәрігер үшін дислипидемия мен инсульт ауруларына шалдыққан науқастарды емдеу туралы 5 күндік оқыту курсы өткізілді; – 18 дәрігер үшін жүректің ишемиялық ауруына шалдыққан науқастарды емдеу туралы 5 күндік оқыту курсы өткізілді; – Жылыой ауданының медициналық ұйымдар қызметкерлері үшін алғашқы медициналық көмекті ұйымдастыру туралы 13 күндік оқыту курсы өткізілді; – Жылыой медициналық ұйымдарының 59 медбикесі үшін демікпе туралы 3 күндік оқыту курсы өткізілді; – 68 медициналық қызметкер мен 15 ата-ана үшін балалар ауруларын емдеу туралы бір күндік оқыту курсы өткізілді; – Құлсары қаласындағы «Беркат» сауда орталығы мен орталық емханада 500-ден астам адам қан қысымына және өзге де тексерулерден (глюкоза, холестерин, триглицерид) өтіп, тиісті кеңестер алды; – Құлсары қаласындағы 34 медициналық нысан сандық картаға түсірілді; – Жобаны жүзеге асыру және оны қадағалау мақсатында 19 инспекциялық тексеру жасалды. Kazakhstan Association of Family Physicians, in coordination with the Health Department of the Atyrau Oblast, implemented the following activities in 2019: – Organization of a trip and participation in the IV Congress of family physicians of Kazakhstan in Almaty for 6 people (General practitioners and representatives of the Health Department of Atyrau region); – Conducting a 3-day training on communication skills for 38 medical professionals; – Conducting a 3-day training on practical skills of managing patients with non-communicable diseases for 26 nurses; – Conducting a 5-day training on practical skills of managing patients with non-communicable diseases for 42 medical professionals; – Conducting classes for more than 4,400 students in Kulsary on forming healthy habits, such as, proper way to wash hands, cough at the elbow, drink more water, eat fruits and vegetables, etc.; distributing products to students with Zertte logo, mottos and guidelines to action (pens, stickers, posters, t-shirts and water bottles); – Consultation of more than 500 complicated patients with arterial hypertension, diabetes, asthma, chronic obstructive pulmonary disease, cardiovascular disease, pneumonia, obesity, and hypertension during pregnancy; – Conducting 4 e-health training courses for 33 medical professionals; – Conducting a 5-day training course on managing patients with hypertension for 23 physicians; – Conducting a 5-day training course on managing patients with diabetes for 24 physicians; – Conducting a 5-day training course on managing patients with chronic heart failure for 20 physicians; – Conducting a 5-day training course on managing patients with dyslipidemia and stroke for 20 physicians; – Conducting a 5-day training course on managing patients with coronary heart disease for 18 physicians; – Conducting a 13-day training course for medical organizations in Zhylyoi district on organizational management in primary healthcare; – Conducting a 3-day asthma school for 59 nurses of medical organizations in Zhylyoi district; – Conducting a one-day school for nurses and parents on treatment of children's diseases for 68 medical professionals and 15 parents; – More than 500 people were checked and consulted for blood pressure and passed other checks (glucose, cholesterol, triglycerides) at 2 places in Kulsary, in the shopping center "Berkad" and in the Central Health Clinic; – Digitalization of medical records for 34 circumscription areas in Kulsary was performed; 19 inspection visits were carried out as part of the project implementation, control and monitoring.
ОФ Центр поддержки научных инициатив **«Ғылыми бастамаларды қолдау орталығы» қоғамдық Қоры** **Scientific Initiatives Support Center**	Создание в г. Атырау лаборатории по испытаниям почвы, воды и растений (SWAPTEL) Атырау қаласында топырақ, су және өсімдіктерді сынақтан өткізу зертханасын (SWAPTEL) ашу	Завершение процесса создания лаборатории тестирования почвы, воды и растений (SWAPTEL) и проведение инновационных исследований воды, почвы, растений Атырауской области. Обеспечить высококачественные лабораторные услуги, используя современные технологии. Задачи: 1. Проводить исследования почвы, воды и растений. 2. Обеспечить информирование государства в целях повышения уровня осведомленности государства об экологической ситуации региона. 3. Осуществлять меры по развитию сельского хозяйства в регионе.	В течение года сотрудниками лаборатории велась планомерная работа по подготовке к аккредитации SWAPTEL, включающая разработку документации и получение заключения санитарной эпидемиологической станции г.Атырау о соответствии SWAPTEL требованиям, предъявляемым к испытательным лабораториям. Отставание по данному процессу связано с изменениями в ГОСТах и других нормативных документах по аккредитации лабораторий. Участники проекта отобрали пробы почв с фермерских хозяйств, садовых участков, пастбищных угодий Махамбетского, Индерского, Курмангазинского районов. К проведению данных исследований были привлечены магистранты магистранты и студенты, молодые преподаватели университета. Под наблюдение лаборатории «SWAPTEL» были взяты деревья, посаженные осенью 2018 г. В отобранных пробах почв было проанализовано количество гумуса, содержание катионов и анионов, а также определены pH, соленость, УЭП, окислительно-воостановительный потенциал в водной вытяжке, сухой остаток, кислотность почвы, а также содержание тяжелых металлов в виде валовой концентрации, подвижных и кислотнорастворимых металлов.

	Soil, water and plant testing laboratory (SWAPTEL) in Atyrau	4. Исследовать растения и культуры, пригодные для выращивания с учетом особенностей местного климата. Топырақ, су және өсімдіктерді сынақтан өткізу зертханасын (SWAPTEL) ашу процесін аяқтау және Атырау облысында су, топырақ және өсімдіктер бойынша инновациялық зерттеулер өткізу. Заманауи технологияларды пайдалана отырып, жоғары сапалы зертханалық қызметтермен қамтамасыз ету. Міндеттері: 1. Топырақ, су және өсімдіктер бойынша зерттеулер жүргізу. 2. Мемлекеттің аймақтағы экологиялық ахуалдан хабардарлығын арттыру мақсатында мемлекетке ақпарат беріп отыру. 3. Аймақта ауылшаруашылығын дамыту шараларын орындау. 4. Жергілікті климаттың ерекшеліктерін ескере отырып, өсіруге жарамды өсімдіктер мен дақылдарды зерттеу. Complete establishment phase of laboratory for testing soil, water and plants (SWAPTEL) and perform innovative research of water, soil, plants of Atyrau oblast. Provide high-quality laboratory services using modern technology. Objectives: 1. Conduct soil, water and plant studies. 2. Update state officials on environmental situations. 3. Develop agriculture in the region. 4. Study plants and crops suitable for local conditions.	Со студентами университета был проведен субботник «Чистые берега», организованы круглые столы на темы «Охрана атмосферного воздуха» и «Экологические катастрофы». В сентябре проведено обучение магистрантов и студентов работе по различным методикам определения качественного и количественного состава воды и почвы. Проект «SWAPTEL» успешно интегрировался с проектами университета – SUSDEV и GREEN WAY. Совместными действиями эти проекты содействуют устойчивому развитию университета, реализации политики ЭКОКАМПУСА университета. Так, 11 октября выпускниками университета и участниками проектов SWAPTEL, SUSDEV И GREEN WAY были высажены деревья. Высаженные деревья заложили основу для формирования Аллеи выпускников, которая будет пополняться ежегодно и станет традицией выпускников университета. Совместно с участниками вышеназванных проектов были разработаны методические рекомендации по обучению устойчивому развитию в начальных классах (ECO CITIZENSHIP) и детей дошкольного возраста (ECO MIND), а также листовки с советами по экономии воды и энергии. В период с 21 ноября по 14 декабря 2019 года в школах №2,16,33,34,35 и детских садах № 9,16,24,25,48 проведена презентация методических пособий. 29 ноября 2019 года в Атырауском государственном университете им.Х.Досмухамедова прошел круглый стол «Современные технологии рационального использования водных ресурсов», целью которого было ознакомление с современными технологиями водоочистки и экономическими механизмами управления водными ресурсами в Казахстане. 5 декабря в 15.00 прошел День открытых дверей лаборатории SWAPTEL. Сотрудники лаборатории ознакомили гостей с видами предоставляемых услуг, показали процесс проведения химических анализов на современном оборудовании. Жыл бойы SWAPTEL зертхананың қызметкерлері аккредитацияға дайындық ретінде қажетті құжаттарды рәсімдеп, Атыраудағы санитарлық-эпидемиялық станциядан SWAPTEL-дің сынақ зертханаларына қойылатын талаптарға жауап беретіні жайлы қорытынды алу мақсатында бірқатар жұмыстар атқарды. Сынақ зертханаларын аккредитациялауға қатысты мемлекеттік стандарттар мен өзге де нормативтік құжаттарға енгізілген өзгерістер аталмыш процестің ұзаққа созылуына себеп болды. Жобаға қатысушылар Махамбет, Индер, Құрманғазы аудандарының шаруа қожалықтарынан, бақтары мен жайылымдық жерлерінен топырақ сынамаларын алды. Осы зерттеу жұмыстарына университет магистранттары, студенттері және жас ұстаздары жұмылдырылды. Оған қоса, 2018 жылы отырғызылған ағаштар «SWAPTEL» зертханасының бақылауына алынды. Алынған топырақ сынамаларында гумус мөлшері мен катиондар / аниондар құрамына талдау жасалып, судың pH, тұздылық деңгейі, электр өткізгіштік көрсеткіштері анықталды, сонымен қатар топырақ қышқылдығы, жалпы концентрация түріндегі жылжымалы, қышқылға еритін ауыр металдар мөлшері зерттелді. Университет студенттері «Таза жағалаулар» сенбілігін өткізіп, «Атмосфералық ауаны қорғау» және «Экологиялық апаттар» тақырыбында дөңгелек үстелдер ұйымдастырды. Қыркүйек айында магистранттар мен студенттерге арнап су мен топырақтың сапалық және сандық құрамын анықтаудың әртүрлі әдістері бойынша дәрістер өткізілді. «SWAPTEL» жобасы университеттің SUSDEV және GREEN WAY жобаларымен сәтті біріктірілді. Бұл жобалар бірлесіп университеттің тұрақты дамуына және ЭКОКАМПУС саясатын жүзеге асыруға ықпал ететін болады. Осы мақсатта 11 қазанда университет түлектері мен SWAPTEL, SUSDEV, GREEN WAY жобаларының қатысушылары ағаш отырғызып қайтты. Отырғызылған ағаштар «Түлектер аллеясының» іргетасын қалады, енді ол жыл сайын толықтырылып, университет түлектерінің дәстүріне айналады. Жоғарыда аталған жобалар қатысушыларымен бірге бастауыш сыныптардағы (ECO CITIZENSHIP) және мектеп жасына дейінгі балаларды (ECO MIND) тұрақты дамуға оқыту туралы әдістемелік нұсқаулықтар, сондай-ақ су мен қуат көзін үнемдеу жайлы кеңестер берілген парақшалар әзірленді.2019 жылғы 21 қараша мен 14 желтоқсан аралығында №2,16,33,34,35 мектептерінде және № 9,16,24,25,48 балалар бақшаларында әдістемелік оқу құралдарының тұсаукесері өтті. 2019 жылғы 29 қарашада Х. Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінде «Су ресурстарын тиімді пайдаланудың заманауи технологиялары» тақырыбында дөңгелек үстел өткізілді, оның мақсаты заманауи су тазарту технологияларын және Қазақстандағы су ресурстарын басқарудың экономикалық механизмдерін таныстыру болды.

			5 желтоқсанда сағат 15.00-де SWAPTEL зертханасының ашық есік күні өтті. Зертхана қызметкерлері қонақтарды ұсынылатын қызмет түрлерімен таныстырып, заманауи қондырғыларда химиялық талдау жасау барысын көрсетті During the year, the laboratory staff carried out systematic work to prepare for accreditation of SWAPTEL, including the development of documentation and obtaining the conclusion of the sanitary epidemiological station of Atyrau on the compliance of SWAPTEL with the requirements for testing laboratories. The delay in this process is due to changes in the State standards (GOSTs) and other regulatory documents for laboratory accreditation. The project participants collected soil samples from farms, garden plots, and pasture lands in Makhambet, Inder, and Kurmangazy districts. Graduate and undergraduate students, and young teachers of the university were involved in conducting these studies. Trees planted in autumn 2018 were taken under the supervision of the SWAPTEL laboratory. The amount of humus, the content of cations and anions were analyzed in the selected soil samples, as well as pH, salinity, conductivity, redox potential in water extraction, dry residue, soil acidity, and the content of heavy metals in the form of gross concentration, fluent and acid-soluble metals were determined. The “Clean Shores” volunteer clean-up was held with the students of the university, and round tables were organized on the topics "Protection of Atmospheric Air" and "Environmental disasters". In September, graduate and undergraduate students were trained to work on various methods for determining the qualitative and quantitative composition of water and soil. The SWAPTEL project has successfully integrated with the university's SUSDEV and GREEN WAY projects. Through joint actions, these projects contribute to the sustainable development of the university and the implementation of the university's ECOCAMPUS policy. So, on October 11, university graduates and participants of SWAPTEL, SUSDEV and GREEN WAY projects planted trees. The planted trees laid the foundation for the Alumni Alley, where trees will be planted annually and that will become a tradition of university graduates. Together with the participants of the above-mentioned projects, methodological recommendations for teaching sustainable development in primary school (ECO CITIZENSHIP) and preschool children (ECO MIND), as well as leaflets with tips on saving water and energy were developed. In the period from November 21 to December 14, 2019, a presentation of method books was held in schools #2, 16, 33, 34, 35 and kindergartens #9, 16, 24, 25, 48. On November 29, 2019 at Atyrau State University named after H. Dosmukhamedov round table "Modern technologies of rational use of water resources" was held, the goal of the event was to familiarize with modern technologies of water treatment and economic mechanisms of water resources management in Kazakhstan. On December 5, at 15.00, the SWAPTEL laboratory's open house day was held. The laboratory staff familiarized the guests with the types of services provided, showed the process of conducting chemical analyses on modern equipment.
Фонд Здравохранения "Люди - Людям", Инк. **Project Hope** **«АДАМ-АДАМҒА», Инк. Денсаулық сақтау Қоры** **«Үміт» жобасы**	Осуществление мероприятий по профилактике туберкулеза (ТБ) среди детей и подростков в городе Атырау и Жылыойском районе Атырауской области, Казахстан Атырау қаласы мен Атырау облысының Жылыой ауданында балалар мен жасөспірімдер арасында туберкулез (ТБ) профилактикасы бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Усились меры по профилактике туберкулеза (ТБ) среди детей и подростков в городе Атырау и Жылыойском районе. Основные задачи: – Обеспечить широкую политическую и организационную поддержку проекта посредством улучшения межведомственного сотрудничества; – Обеспечение кадрового потенциала в рамках систем здравоохранения, дошкольного образования и образования для обеспечения всестороннего охвата детей и подростков профилактикой ТБ. – Повышение осведомленности о ТБ среди населения – особенно среди семей для поощрения поведения по профилактике ТБ, включая вакцинацию Атырау қаласы мен Жылыой ауданында балалар мен жасөспірімдер арасында туберкулез (ТБ) профилактикасы бойынша іс-шаралар күшейтілді. Негізгі міндеттер: – Ведомствоаралық ынтымақтастықты жақсарту арқылы жобаға кең ауқымды саяси және ұйымдастырушылық қолдау көрсету.	За отчетный период 138 работников учреждений образования (детских садов, школ, колледжей), не относящихся к здравоохранению, прошли обучение на семи однодневных семинарах; 49 медицинских работников из городских поликлиник, родильных домов и областного противотуберкулезного диспансера прошли обучение на трех двухдневных семинарах; 12 журналистов и блогеров прошли обучение на первом трехдневном семинаре. Всего 199 человек прошли обучение. С мая по декабрь 2019 года 6 аутрич-работников проинформировали 5 396 детей и подростков о симптомах туберкулеза и существующих профилактических мерах, возможностях системы здравоохранения в плане быстрой диагностики и эффективного лечения. Была получена политическая поддержка администрации Атырауской области в реализации мероприятий проекта, которая также включала подписание ключевых документов для успешной реализации проекта - Резолюции и Меморандума; разработаны новые информационные и учебные материалы для аутрич-работников и медицинского персонала в поликлиниках, женских консультациях и родильных домах; 200 человек были опрошены по вопросам туберкулеза. В День защиты детей была организована широкомасштабная акция по борьбе с туберкулезом среди детей и подростков, в которой приняли участие более 200 человек, включая: (1) информирование детей и подростков, а также сотрудников «Центра адаптации для несовершеннолетних» г. Атырау о симптомах туберкулеза, этикете кашля, возможностях систем здравоохранения Атырауской области; (2) опрос населения г. Атырау на предмет знаний о мерах профилактики туберкулеза среди детей и подростков, важности вакцинации БЦЖ новорожденных для профилактики туберкулеза. В июне и декабре 2019 года в печатных изданиях и новостных порталах, в том числе в областных газетах на казахском языке, были опубликовано 24 статьи, подготовленные обученными журналистами.

	Take measures to prevent tuberculosis (TB) among children and teenagers in Atyrau and Zhylyoi district, Atyrau Oblast, Kazakhstan	– ТБ профилактикасында балалар мен жасөспірімдерді жан-жақты қамту үшін денсаулық сақтау жүйесі, мектепке дейінгі білім беру және жалпы білім беру салалары аясында кадрлық потенциалмен қамтамасыз ету. – ТБ профилактикалық шараларын, соның ішінде вакцинация жасауға ынталандыру мақсатында тұрғындар арасында, әсіресе отбасыларда ТБ туралы хабардарлықты арттыру. Strengthen measures to prevent tuberculosis (TB) among children and teenagers in Atyrau and Zhylyoi district. The principal objectives: – Build broad political and organizational support for the Project through improved cross-sectoral collaboration. – Enable human resource capacity in health care and preschool education systems to ensure that children and teenagers are fully covered with TB prevention. – – Raise public awareness of TB, especially among families to encourage TB prevention behavior, including vaccination.	Есеп беру кезеңінде денсаулық сақтау саласына қатысы жоқ оқу орындарының (бала бақшалар, мектептер, колледждер) 138 қызметкері бір күндік жеті семинарға қатысып, арнайы оқудан өтті ; қалалық емханалар, перзентханалар мен облыстық туберкулезге қарсы диспансерден келген 49 медициналық қызметкер үш күндік екі семинарда оқыды; алғашқы үш күндік семинарға 12 журналист пен блогер қатысты. Жалпы есеппен 199 адам сабақ алды. 2019 жылдың мамыр-желтоқсан айларында 6 аутрич қызметкер 5 396 балалар мен жасөспірімдерге туберкулез белгілері және оның алдын алу шаралары, жедел диагностикалау және тиімді емдеу тұрғысынан денсаулық сақтау жүйесінің мүмкіндіктері жайлы хабарлады. Атырау облысы әкімшілігі жобаға қатысты іс-шараларды жүзеге асыруға қолдау көрсетіп, жобаны сәтті жүзеге асыруға қажетті Қарар мен Меморандум сияқты негізгі құжаттарға қол қоюға көмектесті; емханалар мен перзентханалардағы аутрич қызметкерлер мен дәрігерлер үшін жаңа ақпараттық және оқу материалдары жасалды; 200 адамнан туберкулез туралы сауалнама алынды. Балаларды қорғау күні жасөспірімдер мен балалар арасындағы туберкулезге қарсы кең ауқымды науқан ұйымдастырылып, оған 200-ден астам адам қатысты. Науқан барысында атқарылған шаралар қатарында: (1) балалар мен жасөспірімдерді, сондай-ақ Атырау қаласындағы «Кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығы» қызметкерлерін туберкулез белгілері, жөтелу этикеті, Атырау облысы денсаулық сақтау жүйесінің мүмкіндіктері туралы ақпараттандыру; (2) Атырау тұрғындарынан балалар мен жасөспірімдер арасындағы туберкулез ауруының алдын алу шаралары жайлы сауалнама алып, оларға жаңа туған нәрестеге туберкулезге қарсы екпе салу маңыздылығын түсіндіру. 2019 жылдың маусым мен желтоқсан айларында баспасөз басылымдары мен жаңалықтар порталында, оның ішінде қазақ тіліндегі облыстық газеттерде арнайы дайындықтан өткен журналистер жазған 24 мақала жарық көрді. During the reporting period, 138 non-health workers of the educational organizations (kindergartens, schools, colleges) were trained at seven one-day seminars; 49 health workers from the city polyclinics, maternity hospitals and OTBD were trained at three two-day seminars; 12 journalists and bloggers were trained at the first three-day seminar. In total, trainings were provided to 199 people. From May to December 2019, 6 outreach workers informed 5,396 children and adolescents about the symptoms of TB and existing prevention measures, the capability of the health care system in terms of rapid diagnosis and effective treatment. A political support of the Atyrau regional administration in carrying out the project activities was obtained, which also included the signing of the key documents for the successful implementation of the project - the Resolution and the Memorandum; new information and educational materials have been developed for outreach workers and medical personnel at polyclinics, antenatal clinics and maternity hospitals; 200 people were interviewed on TB issues. A large-scale action on TB control among children and adolescents was organized on the Day of Protection of Children reaching more than 200 people, including: (1) informing children and adolescents, as well as the personnel of the “Adaptation Center for minors” of Atyrau about the symptoms suspicious of TB, cough etiquette, the capabilities of the health care systems of Atyrau region; (2) interviewing the population of Atyrau on knowledge of tuberculosis prevention measures among children and adolescents, the importance of BCG vaccination of newborns for TB prevention. In June and December 2019, 24 articles prepared by trained journalists have been published in print editions and news portals, including regional newspapers in Kazakh language.
Независимое поколение Казахстана **Қазақстанның тәуелсіз ұрпағы** **Independent Generation of Kazakhstan (IGK)**	«Психология для всех» «Жалпыға арналған психология» Psychology for all	Повышение психолого-родительских компетенций и развитие потенциала у будущих профессионалов общества. Задачи: – изучение психологами и педагогами структуры личности школьников, развитие их потенциала личности, навыков, необходимых в жизни; – формирование у детей навыков понимания себя и своего психо-эмоционального состояния и решения своих основных целей; – формирование у родителей навыков выработки жизненных стратегий для детей и воспитание будущего профессионала для общества. Место проведения работ:	В 2019 году в рамках реализации проекта были достигнуты слоедующие результаты: – В проект были вовлечены школы №1, №8, №9, №16 в г. Кульсары и школы №15 и №26 в г. Атырау. – Созданы и функционируют базовые кабинеты в проектных школах, где ведется работа по направлениям: конструирования из ткани, дерева и электронике. – В 6 пилотных школах размещены профориентационные стенды, которые способствуют правильному выбору специальности и информируют о востребованных и не имеющих спрос специальностях в г. Атырау. – Проведено обучение психологов, тестирование детей, и встречи с родителями. – Проведены различные формы работ на тему профориентации и развитие личности: круглые столы, обучающие тренинги для психологов, конкурс на лучшего психолога, мастер классы для технологов, профтренинги для детей, консультации, тестирования, анкетирования, экскурсии, встречи для родителей, «WEEKEND профессий» с экспертами и профессионалами, тренинги для школьников младших классов, кружки по деревообработке, электронике, художественному дизайну. – Продолжается дальнейшее успешное сотрудничество с администрациями учебных заведений и институтами повышения квалификации.

		В 2019 году место проведения работ: г. Атырау – 5 школ (№1, №6, №16, №18 и сш им. Ломоносова) и школы Жылыойского района. Участники: дети от 14 до 18 лет; родители; педагоги и психологи. Ата-аналардың психологиялық біліктілігін артыру және қоғамдағы болашақ кәсіби мамандардың әлеуетін арттыру. Міндеттері: – Психологтар мен педагогтардың оқушылардың тұлғалық құрылымын зерттеп білуі, олардың тұлғалық әлеуетін және өмірдегі керекті дағдыларын дамытуы; – Балалардың бойында өз-өзін және өзінің психо-эмоционалдық күйін түсіну және өздерінің негізгі міндеттерін шешу дағдыларын қалыптастыру; – Ата-аналарда балалар үшін өмірлік стратегияларды құру дағдыларын қалыптастыру және қоғам үшін келешек кәсіби маман даярлау. Жұмыстар жүргізу орны: 2019 жылы іс-шаралар өткізілетін орындар: Атырау қаласы – 5 мектеп (№1, №6, №16, №18 және Ломоносов атындағы орта мектеп) және Жылыой ауданы мектептері. Қатысушылар: 14-18 жас аралығындағы балалар; ата-аналар; ұстаздар мен психологтар. Improve psychological and parental competencies and develop potential of future professionals in the society. Objectives: – Psychologists and teachers study personality structure of pupils, develop their personal potential and skills necessary in life. – Developing children's skills to understand themselves and their own psycho-emotional state and solving their main goals; – Developing parents' skills to formulate life strategies for children and education of future professionals in the society. Location, where activities were conducted: In 2019, activities were conducted in following locations: Atyrau – 5 schools (#1, #6, #16, #18 and Lomonosov junior high school) and schools of the Zhylyoi district. Participants: 14-18 years old children; parents; teachers and psychologists	– Расписаны подробно 17 уроков по электронике, которые прошли апробирование в Малой академии искусств (дети направления искусства), с 3 по 7 классы. И мальчики, и девочки с удовольствием изучали основы работы с конструктором и деталями, по электронике, законы физики, на примере практических работ. Занимались сборкой и чтением электрических схем, и, конечно же, изучали технику безопасности! – Учителя, принявшие участие в проекте, смогли повысить свой карьерный потенциал, стали педагогами высшей квалификации, участниками республиканских конкурсов и соревнований, с детьми, участниками профпроб и кружков. – Всего прямых участников проекта – 2 500 человек! – Проект получил награду на ярмарке социальных проектов в номинации «Профориентационная подготовка молодежи». 2019 жылы жоба аясында келесі нәтижелерге қол жеткізілді: – Жобаға Құлсары қаласындағы №1, №8, №9, №16 мектептері және Атырау қаласындағы №15, №26 мектептері қатысты. – Жобалау мектептерінде матадан, ағаштан құрастыру және электроника бағыттары бойынша негізгі кеңселер құрылып, қолданысқа берілді. – 6 пилоттық мектепте мамандықты дұрыс таңдауға көмектесетін және Атырау қаласында сұранысқа ие мамандықтар туралы ақпарат беретін кәсіби бағдарлау стендтері орналастырылды. – Психологтарды оқыту, балаларды тексеру және ата-аналармен кездесу жұмыстары жүргізілді. – Кәсіби бағдар беру және жеке тұлғаны дамыту тақырыбында әртүрлі іс-шаралар өткізілді: дөңгелек үстелдер, психологтарға арналған оқыту тренингтері, ең үздік психолог байқауы, технологтарға арналған шеберлік сабақтары, балаларды кәсіби оқыту, оларға кеңес беру, тестілеу, анкета толтыру, экскурсия жасау, ата-аналарға арналған кездесулер, сарапшылар және мамандар қатысуымен өтетін «WEEKEND мамандықтары», бастауыш сынып оқушыларына арналған тренингтер, ағаш өңдеу, электроника және көркем дизайн бойынша үйірмелер. – Оқу орындарымен және біліктілікті арттыру институттарымен ынтымақтастық жалғасып келеді. – Электроника пәні бойынша егжей-тегжейлі 17 сабақ жазылып, Кіші өнер академиясындағы (өнер саласындағы балалар) 3-7 сынып оқушыларына ұсынылды. Ұлдар мен қыздар электроника бөлшектерін қуана зерттей отырып, оларды құрастыру арқылы іс жүзінде физика заңдармен қуана танысты. Олар электрлік схемаларды оқып, құрастырумен айналысып қана қоймай, қауіпсіздік техникасын да меңгерді! – Жобаға атсалысқан мұғалімдер өздерінің мансаптық әлеуеттерін арттырып, біліктілігі жоғары мамандарға айналды, сонымен қатар балалармен бірге республикалық байқаулар мен жарыстарға және кәсіби үйірмелерге қатысып та үлгерді. – Жобаға қатысушылардың жалпы саны – 2 500 адам! – Жоба әлеуметтік жобалар жәрмеңкесінде «Жастарға кәсіби бағдар беру» номинациясында марапатталды. In 2019, the project achieved the following results: – Schools #1, #8, #9, #16 in Kulsary and schools #15 and #26 in Atyrau were involved in the project. – Basic classrooms have been created and are functioning in schools participating in the project, where activities are being conducted in crafting with fabric and wood, and electronics. – In 6 pilot schools, career guidance stands that promote the correct choice of specialty and inform about high and low demand specialties in Atyrau are placed. – Training for psychologists, testing of children, and meetings with parents were conducted. – Various activities on career guidance and personal development were conducted: round tables, training sessions for psychologists, the best psychologist competition, master classes for technologists, professional training for children, consultations, testing, questionnaires, guided tours, meetings for parents, WEEKEND of professions with experts and professionals, trainings for primary school students, woodworking, electronics, and art design clubs. – Further successful cooperation with the administrations of educational institutions and advanced training institutes is ongoing. – Detailed 17 lessons on electronics were prepared, they were piloted at the Small academy of arts (art kids), from grades 3 to 7. Both boys and girls were happy to learn the basics of working with the construction toys and parts, electronics, the laws of physics, on the practical examples. They were engaged in assembling and reading electrical circuits, and, of course, studied safety rules! – Teachers that took part in the project were able to boost their career potential, became highly qualified teachers, participated in national competitions and competitions with children that took part in professional tests and clubs. – Total direct participants of the project – 2 500! – – The project received an award at the social projects fair in the Career guidance for young people category